

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Egy hóra.
Negyedévre 3

Feladv. szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Június 1.

Debrecen, június 1.

Ez a dátum hosszú ideig nevezetes lesz Magyarország történetében. Mint ahogy 1905. január 26-ika nyitotta föl a demagógia zsilipjét és urrá tette a népcsalás politikáját, azonképen 1910. június 1-től lehet számítani ismét a zavartalan, nyugodt, állandó kormányzásnak, az alkotó, nemzeterősítő munka korszakát. Ma esztendeje jelölte ki a nemzet azt az irányt, amelyen haladni akar. Félreérthetetlenül adta meg válaszáat a nemzet a föladvott kérdésre, hogy nem akar tudni az illúziók lelkiismeretlen lovagjaival, hogy nyugalmat keres, termékeny munkát a négy éves dermesztő meddőség után, becsületos törvényeket, a parlamentáriszmus tisztességének helyreállítását.

1910. június elseje volt az a dátum, amikor a munkapárt tulajdonképpen átvette az ország parlamenti kormányzását. A Khuen-Héderváry-kormány tagjai, akik hirtelenül, merész lovasok módjára beugrottak a koalíciós többség négyszögeibe s ott nem kis zavart csináltak merész huszárbravurjukkal, az új parlament megnyitásokor kétszázhatvan hívük élén foglalták el helyeiket. Ma esztendeje megadta nekik a nemzet az erőt s a jogot arra, hogy a saját programjuk és a maguk meggyőződése szerint vihessék az ország kormányzását. Véres és szennyos bot-

rány közepett hagyták el a nemzet tanácsának termét s úgy tértek vissza oda, mint a nemzet megbízottai. Rövid három nap alatt sikerült nekik teljesen átalakítani az ország közvéleményét. Ugy indult országhódító utjának a nemzeti munkapárt, mint az Elba szigetéről Párisba fegyvertelenül és kíséret nélkül visszatérő száműzött császár, — s mint az előtt, ő előtte is lerakták a fegyvert a tömegek és sietve pártoltak vissza zászlója alá az egykor elszakadt kerületek.

A nemzeti munkapárt ma esztendeje aratott nagyszerű diadalának jelentőségét az adta meg, hogy visszaadta a nemzetnek azt a reményt, melytől a koalíció öncélú konzervatívizmusa megfosztotta: hogy az igazi szabadelvűség urrá lesz megint a mindent elrohasztó reakció fölött. Az ország közönsége belátta, hogy reformokra van szükség minden téren, mert veszedelmesen elmaradtunk a nyugati fejlődés útján s e reformok megvalósításához a liberálizmust jelölte ki eszköz gyanánt. Emlékezzünk vissza a ma esztendeje lezajlott általános választások eredményére. Az obstrukciót hirdető, minden produktív munka megakadályozásával fenyegető Justh-párt megtizedelésénél nem kisebb volt az a vereség sem, melyet a klerikálisok pártja szenvedett. A választások befejezése után az volt a helyzet, hogy a klerikálizmus, mint pártba tömörített politikai faktor, szinte megsemmisült.

A most letelt egy eszendő alatt azon-

ban mégis azt kell tapasztalnunk, hogy maga a klerikálizmus, mely pártközileg elhelyezkedve ült a vesékben, korántsem semmisült meg, a felekezeti politika ma is veszélyezteti az ország nyugalmát. A nagy kábultságból, melybe a liberálizmus zászlaja alatt vivott küzdelem döntötte, ismét magához tért, megint oda állott a fórumra, toborozza a maga fekete seregét s új támadásra indul a lelkek szabadsága ellen. A tudás igazságait megérteni képtelen egyedeket ujult erővel szervezik a politikai és egyéni érdekek a pápai lobogó alatt, amelynek nimbuszáat ma esztendeje sem tudták széttépni a haladás bajnokai.

A klerikálizmusnak, a talpra állott fekete legénynek új törekvéseit figyeljük azok, akiket ma esztendeje azért választott sorsának intézőivé a nemzet, hogy a szabadelvűség mesgyéjére vezessék vissza az országot. A többségi párt pedig energikusan és törhetetlenül haladjon a szabadelvűség útján, hogy az 1910. június elsején megnyílt új korszak élete évtizedekig tartson.

— **A király elutazása.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma délben negyed 1 órakor kihallgatáson jelent meg Gödöllőn a királynál; ez volt egyszersmind a bucsukihallgatása is a miniszterelnöknek, aki délután 2 órakor résztvett az udvari ebéden. A király holnap délután 2 órakor utazik el Gödöllőről.

Rokonszenv.

Irta: Colette Villy.

— Mily jó itt!

A kis táncosnő megsimogatja szöke pihés karját s tele tudóval szívja be a vendéglő száraz melegét.

A terem közepén egy linoleum-szőnyegen már forgolódnak a párok. Az établissement, mely a Rivierán fekszik, tiz táncosnőt és ugyanannyi énekest foglalkoztat.

A kis Maud az Eldoradóból jött, a hol egy „angol számot” ad elő. Futva jött a hideg szélben, hogy a Bonne Hotesseben megkeresse a tizenöt frankját tiz óra és éjjel között.

A falhoz támaszkodva, egy kissé inog a lábain s halkan mondja el, hogy az Eldoradóban táncolt reggel és este és hogy itt fog táncolni most hajnalig, hét órán át keringőt és cake-walkot, anélkül, hogy az öltözést, vetkőzést számítaná, a festést és a festék lemosását s ujrafestést és ujraöltözést. Nagyön éhes volt, amikor megérkezett, egy angy pohár sört ivott meg s ez elvette az étvágyát.

— Annál jobb, mormogja — legalább nem hizom.

Maud a szinte szegletes soványsága és szöke haja révén angolnak szerepel és nagyon tetszik. A könyökei és az orra hegye vörös, mint az alkoholistáké. — Megtanul-

ta, hogy bünnös-édes mosolylyal nézzen a férfiak szeme közé s úgy rázza meg hajfürtjeit, mint egy iskolásleány. Pedig intimitásban gonoszság és kacérság való kis mindennapi lény ő, aki egy kicsit kifáradt a méterben, aki egyik music-hallból a másikba megy nem bérkocsin, hanem társasjárművön s akit az éhség s a holnaptól való félelem gyötör igen-igen sokszor.

Most éppen állva pihen s nagy lábujjával ösztönszerűleg tágtítja azt a jukat, a mely testszinü trikóján támadt az este.

— Száz sou a javítás — mormogja s aztán bébé-szoknyájának szegélyét szórakoztattan simitja ki kezével. — Már meg kell festeni. Ez tiz frank. Az éjszakai keresetnek vége! Ha legalább visszajönné az a kis részeg hölgy, a ki itt volt a veglione estében s aki egy aranyat dobott az ölembe.

Egy román inges zenész szenvedélyesen játsza a „Tu m'avais fait serment” című dalt. Megismételtetik azt vele.

— Annál jobb — mormogja a kis táncosnő — szeretném, ha egész éjszaka ő játszanék! — Azalatt én nyugdíjas vagyok.

Tulgyorsan örült: a rendezőnek egy mozdulatára kénytelen volt táncba ugrani egy hamis toreadorral, akinek alig ért a mellette közepéig. Pedig már oly fáradt, hogy szinte öntudatlanul csinálja a keringő lépéseit e férfi mellén, a ki professzinális szemérmertlenséggel és közönnyel szoritja magához. — Minden forog körülötte . . . Egy kalap csil-

logó tüje, egy gyöngysor csattja, egy gyűrű köve villan a szemébe forgás közben . . .

— Ha ma éjjel soká keringőznék, — gondolja Maud — a végén már nem is gondolkodnám . . .

Bezárja szemét s odatapad ehhez az érzéketlen kebelhez s egy olyan gyermek félig alélt bizalmával veti magát a forgatagba, aki közel áll a megfúláshoz. De egyszerre elhallgat a zene és a toreador egyetlen tekintet nélkül hagyja el őt, szó nélkül, mint egy rongyot.

Maud elmosolyodik, végighuzza kezét a homlokán s körülnéz:

— Ah, itt van az én „rokonszenves párom!”

Mert minden este, a Bonne Hotesse-beli vacsoráknál kiválaszt magának egy párt, a mely neki tetszik, akinek mosolyait küldi, néha egy-egy csókot vagy egy virágot is s a melyet bizonyos sajnálkozással nélkülöz, mikor az asszony felkel helyéről s azzal a biztos és királyi érzéssel halad ki az ajtón, hogy egy szerelmes férfi nyomon fogja követni . . .

— Ma este roppant pompás színben van az én „rokonszenves párom!” — mormogja Maud.

— Na, így is lehet nevezni. A férfit gyözedelmes, szórakozottá tevő, követelő vágy tartja leigázva. Még igen fiatal s alig tudja leplezni türelmetlenségét. Világos és ravasz szemei vannak, oly változók, hogy gyakrab-

Steiner Sándor asztalos és kárpitos butor áruháza
Debreczen, Piacz-utca 70. (Royal szomszédságában.)

A debreczeni egyetem.

A képviselőház ülése.

Ma tovább hömpölygött a kultusztárca költségvetésének vitája, amelynek kiemelkedő eseménye *Bakonyi Samu* felszólalása volt. Debreczen második kerületének képviselője nagy figyelemmel hallgatott beszédében mutatott rá azokra a körülményekre, amelyek elmentmondást nem tűrő parancs formájában Debreczent jelölik ki a harmadik egyetem egyetlen méltó helyéül és fölhívta a parlament figyelmét azokra az áldozatokra, melyeket a tisztántuli református egyházkerület és Debreczen város közönsége az egyetem érdekében hozott. Beszédének egyéb részében a klerikálisokkal vitázott, majd a zsidó felekezetek helyzetének reformját sürgette.

Részletes tudósításunk a mai ülés lefolyásáról itt következik:

Kabós Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Napirenden a kultusztárca költségvetésének általános tárgyalása.

Neugeboren Emil elismerését fejezi ki a kultuszminiszternek a tüdővész és az alkohol elleni küzdelem céljaira megajánlott tételért és az alkoholizmus elleni küzdelem fokozására segítyt adjon a Good Templár-rend magyarországi fiókjainak. A költségvetést elfogadja.

Bakonyi beszéde.

(A felekezeti harcok.)

Bakonyi Samu reflektál *Rakovszky István* beszédére. *Rakovszky* olyan hibába esett, melyért másokat ró meg. A szólo nem hiszi, hogy Magyarországon oly idők következtek el, melyben *Rakovszky* felfogása lehet irányadó. Szemére lobbantja *Rakovszky* nak, hogy beszéde határozottan felekezeti vonatkozásokat juttatott érvényre. Amikor *Rakovszky* a felekezeti béke megvalósítására törekszik, kövesse *Széchenyi István* elveit a felekezeti békéről és ne támadjon meg a felekezeti béke feldulásának vádjával oly képviselőtársat, akinek megbírálása közben a felekezeti vizsályt szítja *Rakovszky*. Ugy hiszi, hogy az egész Ház visszautasítja

ezt a tulzó magatartást. Annak a puszkaporos levegőnek, amelyről *Rakovszky* beszél, hirtelen sincs az országban s ha a nép felfogását, hangulatát akarja a szólo megítélni a felekezeti kérdésekben, akkor nem *Rakovszky*nak, hanem *Szabó István*nak beszédét fogadja el irányadón. Üdvözlí *Szabó Istvánt* liberális, bölcs és mérsékelt álláspontjáért, mely azonos a nép felfogásával.

(A debreczeni egyetem.)

Ezután áttér a harmadik egyetem kérdésére. A harmadik egyetemnek a kérdése már 1872-ben, a kolozsvári egyetem felállításakor felmerült, amikor felhangzott az a vélemény, hogy a két meglévő egyetem nem képes kielégíteni a főiskolai tanítás igényeit. A szólo szerint nem egy, hanem két új egyetemre van szükség, amelyeknek helyéül Debrecent és Szegedet jelöli ki. Az érettségi vizsga megszüntetésének híve. Kívánatos megszüntetni az érettségi torturáját s e helyett a brutális eljárás helyett más módot találnak a tanárok a tanuló képességének a megállapítására. Az egyetemi tanítás szabadsága a nem tanítás szabadságává fajult. A egyetemen a leckelátogatás pontosságára kell szoritani az ifjúságot. A tanárok rangkategóriájában neveléses túltengés van az egyetemen. A felsőbb oktatás tege feladatává, hogy az ifjak ismerjék meg az őket környező természeti, etnográfiai viszonyokat; a szociológiai ismeretek terjesztését fokozni kell az egyetemen, ismerje meg az ifjúság minden jelenségben a társadalmi és fizikai erők harmóniáját, összefüggését.

Méltányolja a kultuszminiszter felfogását a harmadik egyetem székhelyének kérdésében. A szólo sem a város anyagi áldozatát, hanem a város kulturális multját és kulturális erejét tartja döntő jelentőségűnek e kérdésben. Debrecennek ajánlja a harmadik egyetemet. Debrecen főiskolai oktatásában soha sem uralkodott felekezeti szempont s ez igen fontos jelenség, mert a harmadik egyetemben nem felekezeti, hanem általános nemzeti irányzatnak kell érvényesülni. Ismerteti a debreceni kollégium történetét s a főiskola legkiválóbb tanárai nevének idézésével bizonyítja az intézet magas fokú tudományosságát. A debreceni iskola szervezete, a diákélet patriarchalis puritánsága; a megbecsülés, melylyel a város társadalmának minden osztálya viseltetik a főiskola iránt: mind olyan okok, melyek

Debrecent feljogosítják arra, hogy a harmadik egyetem székhelye legyen.

(A zsidóság helyzetéről.)

Rátér a zsidóság felekezeti kérdésére és ismerteti a neolog és orthodox egyház jogi történetét. A zsidóságnak a széthuzását meg kell szüntetni. A rabbiképzés reformját sürgeti. Ismerteti a zsidóság álláspontját ezen kérdésben. Kifogásolja azt a lehetetlen állapotot, mely a rabbiválasztásoknál néhol még ma is fennáll. Így például, hogy a meghalt rabbi kopersójánál jelöli ki a zsidó hitközség a rabbi utódjául annak fiát, vagy vejét, anélkül, hogy annak esetleg magasabb képesítése volna. És azt mondja, hogy mikor maga a zsidóság is kiűz a helyzetnek a megváltoztatásáért, miért nem tesz maga a kormány meg minden lehető, ahelyett, hogy ankéteket folytatna a kérdésben a zsidóság, de a magyarság szempontjából is a helyzet javítására. Tiltakozik *Rakovszky* nak azon kijelentése ellen, hogy a zsidó képviselők, a zsidó magyarság, ha a szükség úgy hozná magával, távol tartja majd magát a barrikádoktól. Löw Sámuel dr., a szegedi híres rabbi példájára, aki a szabadságharcban fegyverrel a kezében is szolgálta hazáját. Azon reményben, hogy felszólalásával sikerülni fog a felekezetek békéjét szolgáló és a felmerült ellentéteket elsimítani, befejezi beszédét. Nem fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés. Minden oldalról számosan üdvözlí a szónokot.)

Einök szünetet ad.

Béla Henrik a kulturális fejlődés eszközeiről beszél. A középiskolai oktatásnak új alapokra fektetését sürgeti, hogy az elméleti tárgyak mellett a gyakorlati tárgyakra is ol tassák az ifjúságot. A modern nyelvek és az esperantó nyelv tanítását is kívánja. Az iskolaszékek reformálását óhajtja oly módon, hogy nők is tagjai legyenek az iskolaszékeknek, mert a nőnek nagy nevelőképességük van. Az egyetemen a teológiai fakultás fejlesztését kívánja, sőt új tanszék föllállítását szeretné az összehasonlító vallástudományok számára. A felekezeti oktatásról, majd a tanfelügyelők helyzetéről beszél s a nemzetiségi iskolákban a magyar nyelv intenzívebb tanítását kéri. A törvényjavaslatot elfogadja.

Elők indítványára elhatározza a Ház, hogy a pünköszi ünnep miatt szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden nem tart ülést.

Az interpellációk.

Ezután megszakítják a vitát és áttérnek az interpellációkra.

Polónyi Dezső a margitszigeti sporttelep ügyében interpellálja a belügyminisztert. A telepet a Magyar Athletikai Club néhai *József főhercegtől* vette bérbe, de a telep új tulajdonosa, a fővárosi közmunkatanács nem respektálja a bérleti szerződés pontozatait és közvetlen a telep közelében fűtőtelepet épített, amely rontja a telep levegőjét. A sérelem orvoslását kéri.

Batthyány Tivadár gróf a hunyadmegyei közigazgatás ügyében terjeszt elő interpellációt. Erőszakoskodással vádolja *Mara László* főispánt és azt mondja, hogy az ottani áldatlan állapotoknak a főispán az oka. A vármegye békéje érdekében energikus beavatkozásra kéri fel a belügyminisztert.

Az interpellációkat kiadták a belügyminiszternek s ezzel az ülés délután fél 3 órakor befejeződött.

Vilmos császár hadgyakorlaton. Berlinből táviratozzák: Nagy katonai gyakorlatok folynak most a döbberitz gyakorlatóteren. A gyakorlatokon, mint minden évben, az idén is megjelent **Vilmos császár**, mint egyszerű csapatparancsnok és vezette a dandár mozgulatait. Híven követte a vezénylő tábornok utasításait és mikor a gyakorlat végeztével a csapatparancsnokokat referádára hívták össze, ezen ő is megjelent, jelentést tett és kivont karddal a kezében hallgatta meg a tábornok kritikáját.

ban halványodnak el, mint barna arca. Gyorsan eszik, mintha utra készülné. Mikor tekintete barátjára szemével találkozik, hátraveti a fejét, mintha az orra alá tulságosan illatos virágokat tartana valaki.

Az asszony vidáman, arrogánsan érkezett meg, hívös börrrel és éhesen. — Kezeit összekulcsolta az álla alatt s aztán a román inges muzsilkustól keringőt követelt, ismét meg újra csak keringőt, keringőt a végtele-nig . . .

— Ah, hogy szeretem ezt a zenét! — sóhajtja félhalkan.

És rámosolyog *Maudra*, aki fogás közben melléje ér. Aztán nem szól többet, csak nézi, nézi a barátját.

— Hagyj békén — mormogja kis vártatva, mikor ez megsimogatja tenyerét.

— Milyen kedvesek — gondolja *Maud*, de mintha szó nélkül is folyton vitatkoznának együtt. Szeretik egymást, de nincsen gyengédség az érzésükben . . .

Az asszony hátradől a széken s le nem veszi szemét a férfiról, aki szinte vad gyorsasággal tömi magába az ételt. *Maud* hozzatapad szemével e lázas asszonyi archoz, mintha arra várna, hogy valaminek történni kell . . . Pedig a rendező egy nyelvcsetten-téssel bármely percben visszahívhatja a kis táncosnót a köteleességéhez, a munkájához. De a mig ezt nem teszi, *Maud* némán figyel erre az asszonyra, akihez mintha telepáthia kötné s a ki mintha egyre távolodnék tőle a

keringőnek minden újabb ütemével, tisztánlátó kétségbeeséssel.

— Szeretik egymást, de nem értik meg egymást — gondolja *Maud*. — Mert az asszony szeméből ez a hitvallás beszél s mintha félne szólni, nehogy sirva fakadjon . . . Gyönyörű, ékesszóló tekintete van, amely azt látszik mondani a férfinek: — Rosszul szeretsz . . . Nem értesz meg . . . Nem ismerlek és félek tőled . . . Mindenben nevelsz, ami nekem kedves . . . és olyan jól tudsz hazudni! Mindent megkaptál már tőlem, kivéve a bizalmamat . . . Mit csinálók az oldalon? Oh, ha ez a muzsika megszabadítana tőled örökre! Vagy pedig hallgatna el, nehogy még jobban megismerjelek a hangjainál! Te a bukásomat kívánod, nem a boldogságomat és ami bennem gonosz, az vezet téged a diadalhoz!

Maud felsóhajt:

— Oh, be rosszul van összeválasztva ez az én „rokonszenves párom”. Az asszonynak el kellene őt hagyni, most, de . . .

— Jöjj! — sugja a férfi felállva a helyéről.

Barátnője is felemelkedik, magas, fekete alakja olyan, mint egy engedelmes kigyóé akinek ragyogó, ravasz és hizelkedő szempár parancsol. Védekezés nélkül követi őt, minden más segély nélkül, mint egy kis szöke, sovány táncosnó mosolya, aki sajnálja őt s akinek gyermekes durcássággal felvett ajka e szót suttogja:

— Már is!

Házi csatornázásokat, vízvezetéket olcsón, pontosan és gyorsan készít

FÜLÖP MIKLÓS vízvezetéki vállalkozó Varga-utoza 34.

Debreczen iparáért.

Egy elaborátum a tanács előtt.

A múlt hónapokban bocsátotta közre Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkár egyik tekintélyes szép munkáját, amely a kézműipar támogatásáról szól. Ezt a munkát minden illetékes hatóságnak megküldte a szerző tanulmányozás végett. Így került Debreczen város tanácsához egy példánya, amelynek nyomán az iparfejlesztés és a kézműipar pártolásának kérdése a legközelebbi tanácsülésen tárgyalás alá is kerül. E kérdésnél elsősorban az jön szóba, hogy az állami támogatás mellett a társadalom és különösen a város micsođa eszközökkel segíthetné elő a kézműipar fejlődését és megerősítését. A tanácsi tárgyalások alapja egy memorandum, amelyet most terjesztettek a polgármester elé.

E memorandum elmondja, hogy a kézműipar állami támogatása nem elégséges ehhez hozzá kell járulnia a társadalom és a város támogatásának is, mert csak helyesen átgondolt várospolitika biztosíthatja azt, hogy az állam által adott segélyek eredményesek legyenek. A város okos és helyes beavatkozásával és támogatásával lehet elérni, hogy jó szakmájában jártas és képzett iparosok támadjanak, akik az állami támogatással már alapot nyertek maguknak s akiket a város támogatásával és irányításával helyes irányú fejlődésre kell segíteni.

A város a maga támogatását abban nyújthatja a kézműiparosoknak, hogy különböző kedvezményeket adna, telephelyeket engedélyezne, kövezetvámot, adómentességeket adna, a villamos áramot és gázt kedvezményesen árón adná és az iparkutatást a legnagyobb mértékben fejlesztené. Az iparos képzés egyike a legnagyobb erőknél, amelyekkel ipart lehet teremteni. Debreczen városa nagy és sok áldozatot hozott e téren, mégis az elért eredmények nem kielégítőek, aminek oka az, hogy az iparosképzés terén csak fél intézkedések vannak. Az iparos tanoncokat csak vasárnap oktatják, holott azok számára hétköznapiakon is előadásokat kellene tartani és pedig nem óra adókkal, hanem rendes tanárokkal.

Ugyancsak az iparosképzésnek nagy és hathatós eszköze lenne a technológiai iparmúzeum, amelynek céljaira Debreczen városa a fémipariszkola mellett hatalmas, 1600 négyzetméteres telket tartott fenn és amelynek létesítését kisírgetni a városnak módjában is van ama szerződés alapján, amelyet a fémipariszkola fölépítése alkalmával a város kötött a kereskedelemügyi minisztériummal. A technológiai iparmúzeum nemcsak a technika modern haladását mutatná be, hanem a fiatal mesterek részére az ismétlő iskola is volna.

Nagyfontosságú támogatás volna a kézműiparosokra nézve az is, hogy ha a város, amelynek tulajdonában villamos telep és gázgyár van, módot nyújtana a kézműiparosoknak arra, hogy a villamos erőt és gázt világi-tási célokra is kedvezményesen és olyan fizetési feltételek mellett szolgáltatná ki, hogy annak használata elől senki se zárassék el. — Erre vonatkozóan fölemlíti a memorandum Szávay Gyula könyvében is felhozott ama németországi példát, hogy Warburg városa, amelynek szintén van villamos telepe, nemcsak a kisiparosoknak, de minden kisebb házba is rendkívül olcsón nyolc márkáért vezeti be a villamos-fölszerelést, s e költséget havi 12 filléres törlesztéssel kell megfizetni. Így azután ezer és ezer olyan fogyasztó igénybe venné a villamos áramot, aki különben ezt soha sem tenné. Most pedig előfordul sok száz esetben, hogy Debreczenben villamos telep és gázgyár dacára a kézműiparos gyertya és petróleumlámpa mellett dolgozik.

Az érdekes előterjesztés, amely most érkezett a polgármesterhez, legközelebb kerül a tanács elé, ahol azonban nem sok eredményt

lehet várni, mert a tanács általában nem túlságosan erősen szokta pártolni az iparosságot és alig-alig terjeszkedik túl ama határon, amelyeket a parancsoló szükség és erkölcsi kényszer szab eléje.

A német gazdák Debreczenben.

Ma délben érkeztek meg a németországi gazdák Debreczenbe, hogy a magyar gazdasági viszonyokat és különösen az állattenyésztést tanulmányozzák. Debreczen város tanácsa, a gazdasági társulatok, meleg szeretettel fogadták az idegeneket, akik az egész német birodalom területéről verődtek össze s jöttek el Magyarországra. A német földbirtokosokat Jeszenszky Sándor, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára kísérte s vezette Debreczenbe, ahol két napot fognak tölteni. Ma a *pallagi gazdasági intézetet* tekintik meg, holnap pedig a *Hortobágyot*.

A fogadtatás.

Mai érkezésükkor az állomáson várta őket Kovács József polgármester, Vargha Elemér dr., Medgyaszay Miklós tanácsnokok, Török Gábor főerdőmester, Debreczeni Jenő igazgató. Ott voltak a gazdakör, a gazdasági egyesület, a gazdasági tanintézet képviselői, ott voltak Besko Zoltán, Békéssy László, Biró Pál, Gassz Gyula, Hutfless Kázmér, Polgári Bálint, Polgári József, Rácz Lajos, Rickl Antal Szentesi János, Széll László, Szögyény János és még igen sokan. Fél egykor robogott be a budapesti gyorsvonat, amelyen a következő német gazdák érkeztek meg: — Albinus Wolther Jóságigazgató, Poroszország, Bennevit Ferenc földbirtokos Szászország, Bieler O. Brandenburg, Büttner N. jóságigazgatósi főtitisz, Brandenburg, Klausz János Szászország, Ficke Ottó kereskedő — Chemnitz, Frau Oszkár szolgálaton kívüli főhadnagy, földbirtokos Drezda, Fünfstück Walter földbirtokos Szilézia, Johansen P. föld birtokos Schleswig-Holstein, Kaiser F. O. föld birtokos Szászország, Keibel Pál földbirtokos Brandenburg, Kiehn G. földbirtokos, földmívelésügyi tanácsos, Posen, Langlet Artur föld birtokos Pomeránia, Reibnitz Ernő báró szolgálaton kívüli őrnagy, Szilézia, Roloff Erich földbirtokos Brandenburg, Priov Staviste föld birtokos Szilézia, Palmuth Henrik földbirtokos Anhalt, Schaffer földbirtokos Szilézia, Schirmann Márton földbirtokos Pomeránia, Schober Alfréd földbirtokos Szászország, Schmidt Ottó földbirtokos Szilézia, Schultz-Lupitz Richárd földbirtokos Szilézia, Szczutovszky Seeger Vilmos földbirtokos Gross-Grauden, Piems Károly gyárigazgató Szászország, — Stiffer Pál földbirtokos Német-Lissa, Vielhack Erich gazdálkodó Berlin, Wulffen-Mahndorf János kapitány, földbirtokos Szászország, — Ziegenbein Alzey Ernő dr. gazdasági tanácsos, nevelőintézeti intéző Hessen.

Az üdvözlések.

A vendégeket azután a külön váróterembe vezették, ahol Kovács József polgármester a következő magyaros és magyar nyelven elmondott szép beszéddel üdvözölte a vendégeket:

Igen tisztelt Uraim!

Magyar szívvvel, magyar őszinteséggel, magyar vendégszeretettel fogadom és üdvözlön Önöket Debreczen szabad királyi város közönsége képviselőjében. A mi városunk mezőgazdasági fejlettsége, kulturája ami Önöket különösebben érdekli, nincs azon a magaslaton, amelylyel az Önöké méltán dicsekedhetik, amelylyel az Önöké hogy találandanak Önök a mi mezőgazdasági kulturánkban is olyant, ami gyönyörködtetni fogja Önöket s amiből tanulságokat vonhatnak le.

Mi szeretjük a földet, ragaszkodunk őseinknek a természeti viszonyok által is sok tekintetben indokolt szokásaihoz s állat-

tenyésztésünkben is alkalmazkodunk a meg szokott ismert fajokhoz s úgy találjuk, — hogy az ha nem jövedelmezőbb is, de biztosabb.

Vegyenek Önök fáradságot maguknak megismerni ezeket s összehasonlítás útján levonni és esetleg velünk is megismertetni a következtetéseket. Mi szívesen és készséggel tárjuk fel a mi állapotunkat e tekintetben s szíves vendégszeretettel állunk rendelkezésükre s azt óhajtjuk, hogy itt tartózkodásuk legyen reájuk kellemes, érezzék itt magukat otthonosan. Isten hozta Önöket.

Az üdvözlésre a vendégek részéről Vielbach Erich berlini földbirtokos válaszolt, aki meghatottan köszönte meg a fogadtatást. — Köszönettel és meghatottan látja — mondta — a szíves barátságot, amelylyel Debreczen városa őket tanulmányutjukban itt fogadta. Reméli és hiszi, hogy abból, amit itt látni fognak, sok szépet fognak tanulni és sok értékes konzekvenciát vonhatnak le.

Az éljenzéssel fogadott beszédek után a vendégek a város és a vendégfogadó debreczeni gazdák kocsijaira szálltak, amelyeken a Bikába hajtottak. A város fogatain díszruhás hajduk ültek. A polgármester, a vendégek vezetője, Vargha Elemér dr. tanácsnok s Rickl Antal a város ötös fogatán hajtottak be.

A Pallagon.

A német gazdák társasága a Bikában való megszállás után kiment Pallagra, hogy a gazdasági tanintézetet és annak gazdaságát szemlélje meg. A Pallagon Kerpely Kálmán lovag, az intézet igazgatója fogadta a vendégeket a tanári karral egyetemben, akik közül nem egy a német akadémiákon végezte a gazdasági tanfolyamot.

Ezután az ebéd következett, melyet az intézet nevében Kerpely Kálmán lovag igazgató adott a vendégek tiszteletére. Az ebéd alkalmával Kerpely Kálmán üdvözölte s köszöntötte föl a vendégeket, elismeréssel szólván arról, hogy milyen magas fokra tudták földmívelésüket emelni a maguk nagy tudásával, szorgalmukkal és a föld iránt bennük élő szeretettel. A vendégekre üríti poharát.

A német gazdák részéről Schmidt Ottó dr. köszönte meg a társaság nevében a meleg vendégszeretetet s egyben elismerőleg nyilatkozott a Magyarországon talált mezőgazdasági állapotokról és kívánta, hogy az isten felvirágoztassa nagyra a magyar földmívelést.

Domahidy Elemér főispán a németek egészségére ürítette poharát, a maga részéről meleg szavakban üdvözölte őket.

Az ebéd után megtekintették Kerpely Kálmán lovag vezetése és kalauzolása mellett az egész intézetet, a mintagazdaságot, a kísérleti állomást, a kertészetet, a tantermet, az ifjuság lakását. Mindenről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak és kijelentették, hogy az, amit itt láttak, a maga nemében egész Európában egyedül álló. A megsejmlélés után az ifjuság tornaversenyt rendezett szabadgyakorlatokkal és játékokkal.

A tornaverseny után meleg szavakban vettek búcsut az intézettől s vasuton vissza jöttek Debreczenbe.

A banket.

Este nyolc órakor az Arany Bika nagytermében díszes banket volt, amelyen a tanács tagjain kívül a gazdasági egyesületnek, a gazdáknak, a gazdakörnek igen sok képviselője volt jelen.

A banket menüje, amelynek külsején arany nyomással Debreczen város címere volt: a következő:

SPEISENFOLGE.

31. Mai 1911.

Balatoner Fogas am Rost
Remoulade
Epigramme
Französische Erdäpfel

Alapítva 1867-ben.

A csizma tessék figyelni.

Végh Gyula szűs m.

szörme áru, szabó és szűszabó keliékek raktára

Debreczen, Fő-utca 42. sz. Ipari-palota.

Elsőrangú modern és legnagyobb molykár elleni megóvó és biztosító beraktározási vállalat férfi és női szőrmés ruhákat csakis szűcsmeisterhez adhatjuk megóvásra, nagybecsű bizalmával megbízatal kegyeskedjék. Tűzkár ellen minden ruhadarab biztosítva van e csizma épített raktárakban.

Tisztelettel

Végh Gyula.

Frische Gemüse
Spargel mit Butter
Gans- und Entenbraten
Salat
Compote
Erdbeeren und Mocca Schnittel
Obst
Käse
Parfaites
Kaffee
Likör
Weine:
Tischwein, weisz
Erlauder Cabinet, roth
„Németh András kedvence“
Mineralwasser
Champagner:
Debrecener Török Sec
Andreas Németh: Hotel zum Goldenen Stier
Debrecen.

A pecsenyénél Rickl Antal szólalt fel elsőnek. Az egész társaság fölállva hallgatta meg a toasztot, amelyben II. Vilmos német császárra üritette poharát. A háromszoros hoch-hal és éljenzéssel fogadott felköszöntő után Reibnitz báró I. Ferenc József-re, a magyarok királyára emelte poharát. — E felköszöntőt is állva hallgatta meg és háromszoros lelkes hoch-hal és éljenzéssel fogadta a társaság. Felköszöntőt mondott még Békéssy László és Vargha Elemér dr., aki magyar és német nyelven üdvözölte a vendégeket. Utána Vielhack Erich Debrecen város fejlődésére és fölvirágzására üritette poharát és ama reményre üritette poharát, hogy Debrecen megkapja harmadik egyetemét. Végül a vacsora vége felé ifjabb Vielhack Erich mondott köszöntőt a magyarokra s Lenaunak egy gyönyörű költeményét szavalta el nagy lelkesedéssel és igen szépen, amit a társaság éljenzéssel fogadott.

A társaság a legkedélyesebb hangulatban a késő órákig maradt együtt a magyar vendégbarátság élvezetében.

A német vendégek kiülönösen nagy élvezettel hallgatták Magyar Imre és zenekara gyönyörű muzsikáját, amelynek sokat tapsoltak.

A kitünő ételekért, italokért és pompás felszolgálásért Németh Andrást illeti a dicséret. A vacsora végén Török Gábor pezsgőjét szolgálták fel, amelyet a vendégek szívesen ittak és nagyon dicsérték a kitünő pezsgőt.

KÖZOKTATÁS.

Évzáró vizsgálatok a főreáliskolában.
A debreczeni állami főreáliskolában az 1910.—11. iskolai évet záró nyilvános és magánvizsgálatok sorrendjét most állította össze dr. Kardos Albert, a főreáliskola helyettes igazgatója. Az érettségi szóbeli vizsgálatot június hó 2-án és 3-án tartják meg. A többi osztályban a vizsgálatok sorrendje a következő: A) Vallástani vizsgálatok: 1. Római katolikus június hó 7-én, délután 3 órakor. 2. Görög katolikus június hó 8-án délután fél 3 órakor. 3. Ágostai hitvallású evangélikus június hó 12-én délelőtt 9 órakor. 4. Református június hó 9. és 10. napjain délután 3 órakor. 5. Izraelita: I. és II. o. június hó 9-én, délután 3 órakor, a III. és IV. osztályokban ugyanaznap délután 4 órakor, V. és VI. o. június hó 12-én, délután 3 órakor, VII. o. ugyanaznap délután 4 órakor. B) A többi rendes tárgyból június 16-tól 20-ig lesznek a vizsgák. C) Tornavizsgálat és verseny külső tárgyak: 1. Tornavizsgálat és verseny június hó 8-án, délután 5 órakor. 2. Latin nyelv június hó 16-án, délután 3 órakor. 3. Egészségtan június hó 7-én déli 12 órakor. 4. Rajzkiállítás június hó 23-án, pénteken. D) Magánvizsgálatok: Írásbeli: június hó 23-án, szóbeli: június hó 24-én. E) Évzáró ünnepély, évi bizonyítványok és jutalmak kiosztása: június hó 30-án, délelőtt 9 órakor.

Figyelem hölgyeim.

A legszebb női ruhákat, ugymint **kosztümet, pongyolát, aljait, blúz, leányka ruhát** igen szépen készítik a raktáron levő elegáns kelmékből, **saját érdeke,** hogy ruházatát nálam készíttesse, mert úgy a kelmék finomságával, mint az olcsó árakkal és jó munkával bámulatba ejtem a t. vásárló közönséget. — Tisztelettel **Brüll Zsigmond, Csapó-u. 19.** (Knoll-ház Zenedével szemben.)

Vizsgák a felső leányiskolában. A Dóczy-intézet tanítóképzőjén ma kezdődött meg a képesítő vizsgálat. Ma a theologiai tárgyakból volt írásbeli vizsgálat.

Istóczy a fórumon.

A könyvügynök megint pártvezér lesz.

Az elmúlt héten Debreczenben járt Istóczy Győző, a nyolcvanas évek hírhedt politikusa, hogy mint könyvügynök megrendeléseket gyűjtson egy fővárosi könyvkiadó cégnek. Ugy látszik, sem Debreczenben, sem másutt nem jövedelmezett valami sokat a könyvügynökösködés, mert Istóczy Győző visszatér régi szerelméhez, a politikához, — ugyanazzal a programmal, az antiszemizmus elveinek hirdetésével készül kilépni a fórumra. Azaz hogy már ki is lépett ide, — „Emlékiratfélék és egyebek” címmel röpiratot bocsájtván ki, amelyből közliünk néhány szemelvényt:

... A zsidók nem vesztek el a pusztában, mert Mózesben vezérük akadt, akiről az ókori történetírók (nevezetesen Manetho — egyiptomi pap s történetíró) azt írták, hogy Heliopolis városában Osiris istennek a papja volt, s ezért az Osiris név után eredetileg Osarsiph-nak hívták, s mint szinte belpoklost a többi belpoklosokkal és rühesekkel együtt szinte számították, s aki a nevének Mózesre való változtatásával, a zsidókat, mint tudjuk, szerencsésen elvezette, meghozva nekik a törvényeit, amelyek közül a hozott egészségügyi törvényeire nyilván éppen azért volt szükség, hogy azt a belpoklos és rühes (greczlis) meg más egyéb kórságokban s nyiladott csürhe népséget kigyógyítsa, s nevezetesen az Egyiptomban (ami kóbor cigányaink hoz; ezen indiai páriavádékokhoz hasonlóan) élvezett döghustól és főleg a disznóhustól eltiltsa.

... Aztán meg mért vannak nyáron az összes fürdőhelyek a zsufoltóságig tele zsidókkal, ha nem azért, hogy ők a mózesi törvény által, nyilván főleg a rüh miatt elrendelt rituális fürdőt elegendő alakban élvezhessék.

... Az egyiptomiak (így nevezi Istóczy a zsidókat) így módon egy pusztító, vérnélküli hadjáratot, egy csendes irótháborút viselnek ellenünk.

Ilyen mulattató hangnemben van írva Istóczy röpirata és a kedves, szegény öreg ember azzal indokolja könyve megjelenését: — Pártom letörése óta közel egy negyed évszázad mult el, s ime ma újra kezd jelentkezni a nyílt antiszemizmus a magyar parlamentben, ahol egyesek már a „kazárok”-ról meg a „Kóvik”-ról mernek beszélni, azonban (egy felszólalónak a kivételével) a „zsidó” szót nem merik kimondani, szóval nem merik a gyereket a maga nevével nevezni.

Istóczy ezután megvádolja a zsidókat, akik miatt azt ügyvédi irodája is tönkrement, majd azt is megírja, hogy a zsidók miatt ne sikerült könyvügynökösködése, pedig bejárta az egész országot, de a zsidók, érthetetlen okból nem akarták megvenni a könyveit. Tehát külföldi antiszemita barátjaihoz fordult, azokban is sorra csalódott, keményen meg is rója őket.

Mindezeknél fogva szükséges — ez a röpirat végső következtetése — hogy egy nagy antiszemita napilapot alapítsanak, melyről Istóczy a következőképpen vélekedik:

— Én azonban egy antiszemita irányu politikai napilap megindításába csak úgy foghatnék bele, ha az irodalmi műveimnek, főleg pedig a jelen, a zsidókérdésnek egész dimenzióiban való megértésére nézve alapvető munkámnak a hazai nagyközönség, tisztelt jóakaróim s elvárataim részéről való nagymérvű felkarolásával, a szükséges anyagi eszközöknek, a birtokába juthatnék vagy pe-

dig, ha megfelelő tőkével rendelkező társt — vagy társakat kapnék a vállalatomhoz.

Azt hisszük, a legnagyobb csalódás itt fogja érni Istóczy Győzőt; mert pénzt, pláne napilapra, azok a körök, amelyeket ő akar szolgálni, aligha adnak.

A debreczeni muzeum egy éve.

A Thaly-szoba és egyéb gyarapodások.

Most küldte szét Debreczen város muzeumának nagy tudású és szorgalmu öre, — **Zoltai Lajos** a muzeumnak 1910. évi működéséről, az osztályok tárgyainak gyarapodásáról készített részletes jelentést, amely pontosan beszámol mindama momentumokról, amelyek a debreczeni szépen fejlődő muzeumot érintették.

A jelentés elsősorban a személyi változásokról és az igazgatási eseményekről számol be, majd a kulturház ügyének állását ismerteti. Elmondja, hogy a közgyűlés 380,000 koronás adománya mellett nagy összegekre rugnak a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének államsegélye, amely az 1910. év végén kamatokkal együtt 55,375 korona 23 fillér és a hatvan-utcai ház jövedelme, amely 6739 korona 87 fillér. A kulturházra a kereskedelemügyi miniszter engedélyezte a kisajátítási jogot a szükséges Lichtschein féle telek megszerzése céljából. A költségekre vonatkozóan pedig a kultuszminiszter kijelentette, hogy az építésre fölveendő 300,000 koronát utalványoz ki. A tanácsot megbizta a közgyűlés, hogy a művelődési ház építésére országos tervpályázatot hirdessen.

Az 1910. évben nyitotta meg a muzeum a Thaly-szobát, amelyben azokat az ereklyéket, könyveket, okiratokat, nyomtatványokat és egyéb tárgyakat helyezték el, amelyeket részben Thaly Kálmán hagyományozott a muzeumnak, részben Thaly-örökösök engedtek át. Ez emléktárgyak, amelyek könyvekből, bu torokból, fényképekből, diszpolgári oklevelekből, régiségekből, plakettekből és érmekből, szobrokból, képekből állanak, száma 814.

Az egyes osztályokban a következő gyarapodás állott be 1910-ben: A könyv- és kézirattár 2133 darabbal szaporodott, van 9073 darab, a régiségtár gyarapodott 818 darabbal, van 10146 darab, a néprajzi tár gyarapodott 288 darabbal, van 2112 darab, a képző- és iparművészeti tár gyarapodott 124 darabbal, van 658 darab, a természetrajzi gyűjtemény gyarapodott két darabbal, van 524 darab. Az összes gyarapodás volt 3365 darab, s van a muzeumnak most 22513 műtárgya.

A muzeumot 7000 látogató kereste fel ezek közt igen sok iskola tanuló.

Végül az ásatásoknál számol be a jelentés. Ezek során igen sok értékes tárgyakat találtak és így becses dolgokkal szaporították a muzeum anyagát. Az ásatásokat Zoltai Lajos muzeumőr vezette. Az ásatások voltak a hortobágyi Pipáshalmon, a hortobágyi Pap-egyházán, a hosszupályai Testhalmokon, — a hortobágyi Kandra és szásztelki halmokon, a sárrétudvari Balázshalmon, amely helyeken különböző korokból származó igen becses leletekre akadtak.

SPORT.

BÉCS KONTRA DEBRECEN.

A pünköshti nemzetközi mérkőzések.

Alighogy a már ismerőssé vált kék-sárga plakátok megjelentek a közönség előtt, szinte csodaszámba megy az a nagyarányú érdeklődés, amely a mérkőzéseket megelőzi. Értethető is ez az érdeklődés, mert Debreczen közönségének először lesz alkalma külföldi csapat mérkőzését látni és mert a footballnak

nagy vonzóereje már olyan nagyszámu és hozzáértő tábort toborzott Debreczenben, — hogy rövidesen ebben is vezetőserepet fog el foglalni a vidéken. De jogosult is az az érdeklődés, mert a Tornaegyesület nagy áldozatok árán művészi nivón álló csapat játékát mutatja be. A Victoria a bécsi elsőosztályú csapatok egyik legjobbjika, végtelen gyors, precíz és finom játéka a császárvárosban is nagyon jó hírnek örvend és egyike a legszimpatikusabbaknak. Akik tehát meg akarják nézni ezen mérkőzéseket, jegyüknek megváltásáról az elővételi helyeken (Györffy Testvérek, — Tolnai Dániel urak üzleteiben, Schwartz nővérek és Kain-féle tőzsdékben) jóelőre idejében gondoskodjanak, mert az előjegyzések már mostanig oly nagy számban eszközöltettek, hogy a mérkőzések napjain esetleg már nem lesznek kaphatók.

A Victoria vasárnap délben érkezik városunkba, az ünnepélyes fogadtatás legközelebbi részleteiről a szombati lapokban lesz értesítés.

„Receptcsalás“ Okörmezőn.

Letartóztatott gyógyszerész.

Váratlan letartóztatás történt ma Okörmezőn, abban a kis máramarosi községben, a honnan különféle botrányok híre érkezett az utolsó időkben. A gyógyszerészt, Székely Miksát tartóztatta le a szolgabírói hivatal.

A patikus régóta ellenségeskedik a volt főszolgabíróval, Pál Alfréddal, aki most országgyűlési képviselője a kerületnek. Pál képviselő és Székely gyógyszerész háborúsága szóba került már a parlamentben is, akkor szintén valami botrány kapcsán. Hogy tegnap este Székelyt letartóztatták, annak ezek az előzményei:

Okörmező és környékén 1909. végén tifuszjárvány diühögött. A belügyminiszter Fillingner Ferenc dr. budapesti orvost küldte ki járványorvosnak, aki rövid néhány hónap alatt 62 tifusz, 16 vörheny és néhány difteritisz esetben nyújtott segélyt.

A járásorvos receptjei alapján Székely Miksa gyógyszerész szolgáltatta ki a gyógyszereket, amidőn azonban a körülbelül 2000 korona értékű receptszámla követelését benyújtotta a szolgabíróshoz, a szolgabíróshoz hónapokig tartotta vissza a recepteket vizsgálat címén és odázta el a fizetést, mire Székely Miksa az államkincstár ellen pört indított.

Ugyanekkor a máramarosszigeti ügyészség azonban a szolgabíróshoz megkeresése folytán megindította az eljárást Székely Miksa ellen receptcsalás miatt, melyet általa követett volna el, hogy saját maga készítette volna a recepteket és így fiktív tételek alapján terhelte meg a kincstárt.

Székely arra hivatkozott, hogy az összes receptek az okörmezői községi bíró és a jegyző pecsétjével vannak ellátva, továbbá az előjárásnak azzal a tanúsításával, hogy a betegek valóban szegények és hogy a gyógyszereket tényleg kiszolgáltatta.

Am a bíróság arra utasította Székely Miksát, hogy ezt a meggyógyult emberekkel bizonyítsa. És ekor aztán fura dolog történt: A betegek, valamennyien szegény ruhának, dacára a hitelesített recepteknek, többnyire azt vallották, hogy betegek sem voltak.

Erre aztán Székely gyógyszerészt letartóztatták.

Felsőbb leányok bucsuja.

Ünnepély a Dóczy-intézetben.

Végtelenül bájos, minden részletében kedves és szép délutánt rendezett tegnap és ma délután a Dóczy-intézet felső leányiskolájának VI. osztályu tanulói. Az ünnepély tegnap délután kezdődött s ma délután megismételték a programot. Az ünnepély bájoságát és különös kedvességét az adta meg, hogy az egész műsort az ifjuság, a leányok csinálták meg és a műsor bemutatásán a fiatalság s annak minden édes, rózsaszínű kedvessége érzett meg.

Az ünnepély egy végtelenül kedves prólóggal kezdődött, amelyet Szabó Kató VI. osztályos bucsuzó növendék készített és mondott el.

A prólóg után Szabó Kata és Sívágó Ilona játszottak el igen szép nyitányt négykézre teljes precizitással.

Szalay Gizella lépett ezután a pódiumra és igen kedvesen adta elő Farkas Imre költeményeinek egyes számait. Igen szép szavalásának minden hangja azt mutatta, mennyire szeretik a fiatal leányok a leányok költőjét, Farkas Imrét és az ő verseit s azokért mennyire tudnak lelkesedni.

A szavalás után Nagy Vilike magyar dalokat játszott el nagy művészi interpretálással. Majd Eibl Anna és Farkas Piroska gracióz táncra következett s Szunyogh Magda Bob herceg című költeményét szavalta el igen ügyes fölfogással és szép hangsúlyozással. Pálffy Piroska ezután ismét egy Farkas Imre féle bájos kis verset adott elő igen kedvesen és ügyesen, nagy biztonssággal. A szavalatot gyönyörű játék követte, Greil Erzsébet Noé galambjai, amelynek szereplői valóságos hangulatot csináltak a színpadon. Noé bájos galambjai Szabó Katinka és Pálffy Piroska voltak. A darab azt szimbolizálja, hogy milyen örömet érez minden teremtes Nőé bárkájának megmenekülésén. A kis darabban gyönyörűen énekeltek és valóban szép és rendkívüli szorgalommal betanult és művészettel produkált táncot mutattak be a szereplők. A napsugár bájos megismétlése Szunyogh Magda, a szivárvány kedves és szép színeinek képviselője Eibl Anna, Farkas Piroska, Patay Vilma, Pálffy Piroska, Szalay Gizella, Kulcsár Erzsike, Bodoy Viola voltak.

A hallgatóságnak és a nézőközönségnek végtelenül tetszett a gyönyörű előadás, a melynek minden száma valósággal lebűvölte nemcsak a jelenvolt fiatalságot, de a meghívott vendégeket is.

HÍR

— **Kossuth Ferenc nagybeteg.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Müller Kálmán báró, Kossuth Ferenc orvosa ma a képviselőházba azzal a szomorú hírral jött, hogy Kossuth Ferencet ma éjjel 4 órakor igen heves asztmatikus rohamok fogták el. — Azonnal Angyán és Müller professzorokat hívták hozzá, akik konzilium után a beteg ágyánál hagyták egy asszisztensüket, aki állandóan mellette van. Kossuth Ferenc állapota igen súlyos.

Kossuth Ferenc titkára, Jakab Sándor ma délután fél 2 órakor a képviselőházba ment, hogy a képviselőket értesítse Kossuth állapotáról. A nagybeteg pártvezér állapota valóságos és *a katasztrófa bekövetkezésétől tartanak.*

— **A községi bíróságok felügyelete.** A polgármester előterjesztésére a közigazgatási bizottság Magoss György dr. főügyészt bízta meg a debreceni községi bíróságok állandó felügyeletével.

— **Ülések a kereskedelmi és iparkamaránál.** A debreceni kereskedelmi és iparka-

maránál az iparosok szakosztálya holnap, csütörtök délután 5 órakor, a kereskedők szakosztálya pedig pénteken délután fél négy órakor ülést tart. A kamara rendes közgyűlését hétfőre, június 12-ére hívta össze az elnökség. Közben június 6-án kezdetét veszi az új székház építési terveinek bírálata, a mely több napot vesz igénybe. Eddig kilenc terv érkezett be.

— **A helyi vasut új részvényel.** A helyi vasut igazgatósága a villamos vasut üzembe helyezése alkalmából alaptőkét fölemelte és új részvényeket bocsátott ki. Debrecen városának 12 és fél darab részvénye van, a melyek után járó újabb részvényeket jegyzi a tanács. Ugyancsak most adott be a helyi vasut igazgatósága kérvényt a tanácshoz, és kéri, hogy a villamos vasut üzembe helyezése, azaz március 15-ikétől kezdve a községi adómentességet adja meg. A kérést legközelebb tárgyalja a tanács.

— **Oriási vihar Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma este olyan felhőszerkezet volt, hogy a víz a főváros egyes részeit valódi árvízvért lepte el. 300 helyről kérték a tűzoltók és mentők segítségét. Több pince megtelt vízzel és több ház beomlott. A Nagymező-tucai telefonközpont és több lap nyomdája nem tudott dolgozni az éjszaka.

— **Kossuth és Sztérényi sajtópöre.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Wekerle-Kossuth-kormány panamai című röpiratból kisarjadt sajtópöröknek ma játszódott le az utolsó fölvonása. Ma tárgyalta ugyanis a Kuria azt a semmisségi panaszt, melyet Habár Mihály, a röpirat szerzője jelentett be a budapesti esküdtbírósnak a második pörben hozott ítélete ellen. Ebben a pörben Kossuth Ferenc és Sztérényi József panaszára öt hónapi fogházra és ezer korona pénzbírságra ítélte el a bíróság rágalmazás és becsületesítés miatt, miután Wekerle ügyében hét hónapi és két heti fogházra ítélte el. A Kuria a semmisségi panaszokat elutasította és ezzel az esküdtbíróág ítélete jogerőre emelkedett.

— **A gyámpénztár védelme.** A m. kir. belügyminiszter ma érkezett leiratában megengedte, hogy a gyámpénztár riasztó csengővel láttassék el s ennek költségeit a tartalékalapból fődözzék. A gyámpénztár helyiségét legközelebb már felszerelik a riasztó csengővel, amelyet a rendőrséggel kötnek össze.

— **A magyar ipar védelme a vasutépítésekknél.** A kereskedelmi miniszter ma leiratban figyelmeztette Debrecen város közigazgatási bizottságát, hogy a helyi érdekű vasutak építésénél nagy figyelemmel legyen az engedélyokiratban a magyar ipar védelmére tett ama kikötésekre, hogy az engedélyezett vasutépítésnél csak hazai gyártmányu anyagokat, járműveket és kapcsoló szereket tartozik alkalmazni. A kereskedelmiügyi miniszter egyuttal kijelenti, hogy elítéli a külföldi kereskedőknek azt a szokásos fogását, amely szerint a feltételek most említett pontját úgy játszik ki, hogy az engedélyeseknek kijelentik, hogy a pont be nem tartásából származó következményekért a felelősséget ők vállalják.

— **Véres automobilverseny.** Londonból táviratozzák: Egy newyorki automobilversenyen Harwey Grenier, a ki az indinopolisi nemzetközi versenyen az első díjat vitte el, fölfordult géével. Az utána zsárguló automobilon el akarák kerülni s így történt, hogy két gépkocsi összeütközött. Olyan gyorsan történt ez, ahogy három következő automobil is fölfordult a két előbbinek romjain. A samion halálosan megsebesült, egy softőr meghalt és másik három versenyző kezét-lábát törte.

— **Veszedelemes koleraeset.** Grácból az előfordult koleraeset kapcsán jelentik, hogy Velencébe járványos a kolera és eddig is már huszonhatan haltak el koleraiban.

Az „Erdélyi Borozó“ kerthelyisége

június hó 4-én Pünkösd első napján nyílik meg amely ujonnan átalakítva és pazar villany fényvel van berendezve, hol a n. é. közönség legkedvesebb szórakozó helye lesz, jó étel, ital és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség b. pártfogását kéri **Kálmán Lajos** az „Erdélyi Borozó“ tulajdonosa.

Az öreg orvos jobbkezdű volt, mint rendszeren szokott lenni s mé kedve kerekedett tréfálni is, ámbar a háziur komor összeasztott arcára nem sikerült mosolyt csalnia. Csendesen, komolyan nyújtotta ez kezét a fiatal embernek: látszott, hogy nem örül valami szerfölött látoagtnak.

A fiatal ember úgy tet, mintha nem venne észre. Komoly, egyszerű és szerény magaviseletű ifjú volt. Ha itt élte volna át egész életét a Mátrai hegyek özt, nem lehetett volna szerényebb. Semmi sem tündöklött rajta a párizsi fény mázából.

Keveset beszél, anélkül azonban, hogy azt a tudákos feszít és a charlatanok komolyságát negélyezte volna. Piroska mindjárt az első percben bizalmat érzett iránta. A felelet, melyet aggódó kérdészködésére tőle kapott, szintén megnyugtatólag hatott reá. Nincsen mitől tartani, hanem egyebet még nem mondhatott, észrevételeit közölni fogja bátyjával s ha ő helyben hagyja, akkor ő maga is nagyon meg lesz nyugtatva Eszti ke kisasszonyt illetőleg.

Soha nem nevezte betegnek, mint az orvosok szokták, csak keresztnevéen nevezte el mindig. Piroska ezt jól megjegyezte és tetszett neki.

De menyire elcsodálkozott, mikor atyja a fiatal orvosnak távozásakor szokatlanul melegen megszorogatta kezét, és kérte, látogassa meg gyakrabban is.

(Folyt. köv.)

László Zsigmond
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
Rákóczi-utca 3. sz.

Schwarz M. L.
férfi, női divat és bazáraru üzlete május 10. óta
Piacz-u. 52.

Miklós-utczával szemben található.

Szalma kalapok felette olcsón.

Nagy magyaralföldi Bank
Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piacz u. 73. sz. a.
Elfogad

betéteket

takarékönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. -- Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

4488—8390/1911. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége, a kórház telepén létesítendő barak építési és az elmebetegek épülete bővítési munkáinak biztosításra zárt ajánlati versenyt hirdet.

A teljesítendő munkák a következők:

Föld, kőműves, elhelyező, beton, ács, bádogos, asztalos, lakatos, üveges és mázoló, tetőfedő és kályhás munkák.

Ajánlat tehető minden munkára együttesen, vagy munkanemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban (Simonffy-utca 2/b.) munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv, az általános és részletes feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a közkórházi barak és elmebetegek épülete bővítési munkájára“ felirással ellátva Debreczen sz. kir. város Polgármesteri hivatalban **1911. évi június hó 23. d. e. 10 órájáig** adhatók be s ugyanazon nap d. e. 11 órakor a városház könyvtárszobájában nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek meg nem felelő, bánatpénzzel el nem látott, távirati és utó ajánlat figyelembe nem vétetnek. Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervénzt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1911. évi május hó 22-én tartott ülésében.

Városi Tanács.

Házlebontás miatt

hatóságilag engedélyezett végkiárulás, az összes raktáron lévő férfi, női és gyermek harisnyák ugyszintén mindennemű női kézi munkákat gyári árban árusítom
FÜSTÖS DEZSŐ, Piacz-u. 12.

SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapestry, velow, futó és salon szőnyegek minden nagyságban, torontáll szőnyegek, diván-terítők, butorszövetek és oreppek
legolcsóbb szabott árban.
Ágy- és asztalterítők
szövet és csipke függönyök, stórok.

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruház
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. szám.
Alapított 1842. évben.

NAPERNYŐK

francia P. D. jegyű fűzők, arcófátyolok, divat övök, csipke és selyem sálók, batist és csipke gallérok, nyakkendők, keztük és bőr divat táskák, csipkék, szalagok, selyem kendők

legolcsóbb szabott árban.
Harisnyák nők, férfiak,
gyermekek részére állandó nagy választékban

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruház
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. szám.
Alapított 1842. évben.

Szabó Lajos Fiai

csög női divat áruházában

a tavaszi és nyári ruhakelme, selyem és a ruhadiszek cikkeit már teljesen raktárra érkeztek.

Kivételes olcsó eladásra kerülnek:

- 120 cm. kosztüm-kelmék angol izlés 1 frt 20
- 140 cm. zsolnai kosztüm kelme 1 frt 80
- 120 cm. tiszta gyapju ruhakelme 1 frt 10
- 110 cm. diagonal divatkelmék . 85 kr.
- Selyemszálú ruhavásznak . . . 46 kr.
- Mosó levantínok 26 kr.

Az itt felsoroltakon kívül nagy választék a jelenlegi divatnak megfelelő ruhakelmékben, továbbá selyem, csipke, szalag, fátyol és ruhadiszekben.

Nagy raktár mindenféle használati és díszmü arukból.

Vendéglők, szállodák

és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmegfelelőbb és izléses kitanó minőségű

üveg és porcellánneműek

valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacól vagy acél evőeszközök, lámpák, kerül gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Szőnyeg áruház

Függönyök, ágy és asztalterítők, utazó takarók, kocsis és lépokróczok, Flanel takarók, linoleum.

Nagy választék!

Olcsó árak!

Menyasszonyi koléngye raktár.

Épület ügyvezetési és képerlelési vállalat.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Műlakatos tanuló fizetéssel felvételnek Barányánál, Piacz-u. 66.

Munkásleányok és munkások azonnal felvételnek Teleki-utca 100.

Debreceni Trágyagyár R. T. azonnali belépésre **könyvelőt keres.** Ajánlatok küldendők Fleischer, Deák Ferencz-u. 19. alá.

Egy fiatal 16-18 év körüli bolti szolga felvétetik a **Linoleum áruházban.**

Gépirónó irodába ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy ügyes napszabó, ki a beigazításához ért állandó alkalmazásra azonnal felvétetik. Neumann M. os. és kir. udvari és kamara szállító Piacz-u. 51.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Ruhák moly elleni megóvásához náttalin, dohánypor, (tabaco) fűregpor legjobb minőségben Deutsch Lajos, fűszerkereskedésben Piac-u. 38.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, női öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi palota.

Figyelem! E hóban nyílt meg Hausner Salamon reklám áruház Csapó-u. 20. szám (zenede épület) hol is egy tömegben szalon futó szőnyegek és függönyök, női és férfi öltönyök és felöltők, kosztümök, delinek, batisztok, szövetek, kartonok és lüszterek versenyen kívüli olcsó árban lesznek elárúsítva. Az árak heti vagy havi részletre is kaphatók. Paplanok és madráczok mérték szerint készíttetnek. Továbbá pongyolák 5 koronájával, bluzok, gyermekruhák és kötény készen és mérték szerint is kaphatók.

Legolcsóbban lehet butorokat vásárolni Weisz Gyulánál Széchenyi-utca 19. szám, kényelmes havi részletfizetésre is.

Hadházi állomás mellett szőlő télen-nyáron lakható épülettel eladó.

Használt zongora eladó Rákóczi-utca 8.

Ócska kerti és nádszékek eladók. Borkimérő asztal eladó Debreczen szállodában.

Önt is érdekl! Legújabb tavaszi férfi és női felöltők, szövetek, kizárólag jó minőségű vásznak kaphatók legolcsóbban, előnyös részletfizetésre, Debreczen legregibb, szolid alapjáról ismert részletáruházban, Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Lakás.

A Hungáriában egy modern, új 4 szobás utcai lakás augusztus elsőre kiadó.

Forgalmas helyen, piacához közel, szép tágas üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedőnél.

Különféle.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Bonyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Munkások figyelmébe. Ha olcsón akar vásárolni, úgy keresse fel Bádogos-utcában Nuszbaum Henrik Munkás bazárját.

Párisban csodaszámba megy a vajjal készült szappan, Magyarországon a **Matild-szappan** 15 éve ezzel készül stb. **Matild Crém és széplítő** szerek kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában. — Világhírű **Kun sertésor.**

Arany, ezüst és ékszer munkákat a legolcsóbban készít Tuschák Vilmos ékszerész Halköz 4. sz.

Welsz Ferencz épület és mű-butor "asztalos" József-kr.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsősorú kivitelben, mérsékelt árban.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást, elvállalok, esetleg házhöz is elmegyek. Cím a kiadóhivatalban.

Házhelyeknek

eladó

a Sámsoni útfélen, a hadházi vonat sorompójánál kezdődő volt **Katz** féle telek **kedvező fizetési feltételek** mellett.

Értekezhetni

A Néptakarékpénztár Szövetkezetnél
Debreczen, Piacz-utca 75. sz.

REICHMANN DIVATARUHÁZA,

Royal szállodával szemben.

Csodás csipke-blousok: Kor. 2.20, 3.50, 4.50 és feljebb. Japán blousok voile és mosó delain Kor. 2.30, 3.40. Japán blousok madeira selyem- és gáz különlegességek. — **Gyermek ruhák,** mosó, kreton, vászon, pike kor. 1.80-tól. Madeira és batiszt **gyermekruha** különlegességek. Fekete cloth-szoknya Kor. 1.96-tól. Madeira és selyem napernyők, férfi-, női- és gyermekharisnya különlegességek. Csipkefüggönyök és ágyszerítők,

madeira himzett batiztok 88 fillértől.

Szabó kellékek, rövid-, diszaruk. Férfi-, női- és gyermek fehérneműek dus választékban.

Piacz-utca 85. sz. Wiener-palota.

A Debreceni Közvetítő Bank

Részvénytársaság, (Piacz-utca 32.)

Ügyköre a következő:

Iparosoknak: Iparáguk fejlesztéséhez a szükségessé tőkét megszeresszük és ha a vállalat életképes, úgy azt állandóan finanszírozzuk.

Kereskedőknek és **magán személyeknek** előnyös összeköttetésünk-nél fogva folyószámla, visszlezárolási és személyhitelt nyújtunk.

Részvényeseknek: Helybeli és vidéki részvényekre a legmagasabb összegig előnyös lombard kölcsönt eszközölünk, esetleg azokat előnyösen értékesítjük.

Háztulajdonosok és **időbirtokosok** bekebelezett terheit igen előnyösen convertáljuk és azok ingatlanára legolcsóbb **egész 65 évig terjedő törlesztéses kölcsönt** folyósítunk.

Ingatlanok: nevezetesen **házak és birtokok** adás-vételét gyorsan és megbízhatóan bonyolítjuk, a vételhez szükséges pénzt is folyósítjuk, a szükséghez képest a vételt előlegezzük is.

Parcellázásokra: megbízásokat elfogadjunk és azokat kiterjedt összeköttetésünk-nél fogva gyorsan és előnyösen bonyolítjuk.

Mindennemű bérletre előjegyzéseket elfogadjunk és azokra bérletet vagy ezeknek megfelelő bérletet szerzünk. Felvilágosítást minden irányban díjtalanul nyújt az intézet igazgatósága **Piacz-utca 32.** Ideiglenes telefon 880. szám.

Képviselet és raktár: **Lozka László** úrnál Debreczen

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben,